

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17,50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plačati in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25.52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 3. novembra 1942-XXI

Cena posamezni številki lir 0*60

Zimski čas

se je uvedel v vsej državi z 2. novembrom t. l. ob 3. uri zjutraj, ko so morali vsi vodje uradov poskrbeti, da se premaknejo kazalci nazaj na dve. Ta čas bo veljal do 29. marca 1943-XXI in se mora premakniti v ustrežni vseh uradnih spisih, sestavljenih v predhodnih dveh urah.

V zvezi z uvedbo navadnega časa je bil na novo določen v naši pokrajini za zatemnitev čas od 18.30 do 5.30 ure.

Sprememba obratovalnega časa

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je glede na svojo naredbo z dne 13. oktobra 1942-XX št. 188 o predpisih za promet in javne obrate in glede na svojo naredbo z dne 12. septembra 1942-XX št. 174 o času za odpiranje in zapiranje trgovin izdal tole naredbo:

Člen 1. — Naredba z dne 12. septembra 1942-XX št. 174 se deloma spreminja in se določa čas za odpiranje in zapiranje naslednjih trgovin do nadaljnje odredbe takole:

- prodajalnice kruha in mlekarnice: od 6.30 do 19;
- prodajalnice peciva, slaščic in piškotov: od 8 do 19;
- prodajalnice rastlin in cvetja: od 8.30 do 12.30 in od 14 do 19.

Člen 2. — Vse ostale določbe navedbe z dne 12. septembra 1942-XX št. 174 se v ničemer ne spreminjajo.

Člen 3. — Ta naredba stoji v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 27. oktobra 1942-XX.
Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Nakazovanje jermenov v zameno za izrabljene

Da bi se moglo uporabiti že rabljeno gonilno jermenje za popravila čevljev, odreja Visoki komisariat, da se smejo nakazila za nove gonilne jermene izdati zgolj proti zamenjavi že rabljenih. Izjema velja le, če se ugotovi stvarna potreba po novih gonilnih jermenih brez zamene. Izrabljeno jermenje se da na razpolago Korporacijskemu svetu za razdelitev in se mora vskladiščiti pri tvrdki »Indus« v Ljubljani.

Cene za izročeno jermenje določa Korporacijski svet po stopnji izrabljenosti.

Cenik šte. 8

naj dvignejo prizadeti trgovci v pisarni Zdrženja trgovcev Ljubljanske pokrajine, Gregorčičeva ulica 27 — Trgovski dom.

Poklicna svetovalnica in posredovalnica

razpolaga še v tem letu za vajenski mesti za kleparje, ključavnice, tehtničarje, soboslikarje in pleskarje, črkoslikarje, tapetnike, mizarje, lesne strugarje, čevljarje, frizerje in frizerke, natarke in trgovske vajence.

Kdor bi si želel izbrati katerega izmed navedenih poklicev, naj se čimprej javi v Pokrajinski poklicni svetovalnici na Aškerčevi cesti v posloplju šolske poliklinike

Naredba o inventarju tekstilnih izdelkov in oblačilnih predmetov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je glede na naredbo z dne 9. oktobra 1941-XIX št. 123 s predpisi o prodaji oblačilnih izdelkov in drugih porabnih predmetov in glede na naredbo z dne 7. oktobra 1941-XIX št. 122 s predpisi o porazdeljevanju tekstilnih izdelkov, obutve in oblačilnih predmetov izdal z veljavnostjo od 1. novembra tole naredbo:

Člen 1. — Od 1. novembra 1942-XXI dalje preneha za podjetja, ki prodajajo občinstvu tekstilne izdelke in blago, obutev ali druge oblačilne predmete, obveznost voditi vpisnik po členu 2. navedbe z dne 9. oktobra 1941-XIX št. 123.

Od istega dne dalje se mora vpisnik, predpisan po členu 1. navedbe z dne 7. oktobra 1941-XIX št. 122, nadomestiti s prejemnim

vpisnikom in z oddajnim vpisnikom po obrazcih, ki jih določi Visoki komisariat.

Člen 2. — Kot začetna postavka prejema, ki jo morajo vpisati podjetja iz prednjega člena v prejemni vpisnik, velja stanje po inventarju blaga, ki je v njih trgovinah ali skladiščih ali prodajalnicah o polnoči dne 31. oktobra 1942-XXI. Inventar sam morajo napraviti podjetja po predpisih, ki jih v ta namen izda Visoki komisariat.

Inventar se sestavlja v času od 1. do 5. novembra 1942-XXI. V tem času ne smejo podjetja, tudi če imajo, ob upoštevanju normalnega obratovalnega časa, svoje trgovine odprte, prodajati ali oddajati občinstvu blaga, ki ga omejuje ta naredba.

Člen 3. — Inventar po členu 2. morajo sestaviti tudi industriji,

obrniki, trgovci na debelo, trgovinski zastopniki z zalogo blaga ter uvozna in izvozna podjetja, ki ne prodajajo občinstvu. Razen tega so od dne 1. novembra 1942-XXI dalje dolžni voditi posebno prejemno in oddajno kartoteko po obrazcih, ki jih določi Visoki komisariat.

Člen 4. — Kritejci določb te navedbe se kaznujejo po kazenskih določbah navedbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8.

Ta naredba stoji v veljavo z dnem, ki sledi objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 31. oktobra 1942-XXI.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Obrazci za inventar zalogo po stanju o polnoči dne 31. oktobra 1942-XXI

Združenje industrijev in obrtnikov za Ljubljansko pokrajino opozarja vsa industrijska in obrtna podjetja (proizvajalce in konfeksioniste), uvozna in izvozna podjetja, da morajo po odredbi Visokega komisariata v zvezi z uvedbo novih oblačilnih izkaznic sestaviti inventar zalogo racionirane obutve, tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov, kovčegov in torb iz kože ali usnja po stanju o polnoči na dan 31. oktobra 1942-XXI.

Inventar se bo moral sestaviti ločeno za vsako podjetje, delavnico, skladišče, prodajalnico itd., čemur se nahajajo v isti občini, in to na posebnih obrazcih v treh izvodih za vsako podjetje, delavnico oziroma skladišče.

Zalogo omenjenih predmetov se bodo morale vpisati v posebej za ta namen določene obrazce i. s.: v obrazec št. 1 tkanine za obleke, podloge in za osebno perilo;

ovirajo redno poslovanje podjetja.

Za oblačilno stroko

Z okrožnico št. 7873 sporoča navodila za vodenje registra prejema in oddaje in za inventar.

Vsa p. n. podjetja, ki so po obstoječih predpisih dolžna voditi Register prejema in oddaje racioniranih tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov, obutve in galanterijskih izdelkov iz usnja ali kože opozarjamo, da jim bomo nove tiskovine dostavili prihodnji teden. **Dotlej pa se priporoča vpisovati prejeme in oddaje še v stari register**, iz katerega naj se kasneje prepišejo podatki v nove pole. Mesečni saldo zalogo, ki se je doslej javljalo Comcorditu in Visokemu komisariatu na tiskovini obrazec 12, je javiti še za mesec oktober na običajni način.

Nato se sestavi na posebni tiskovini še posnetek iz pravkar omenjenih prijav.

Vsak izmed navedenih obrazcev, kakor tudi posnetek, pa mora biti sestavljen v treh izvodih.

Pozivajo se vsa prizadeta industrijska in obrtniška podjetja, da nujno naročijo v pisarni Zdrženja, Beethovnova ul. 10, potrebno količino ustreznih tiskovin za inventar.

Položaj industrije v Ljubljanski pokrajini

Združenje industrijev in obrtnikov Ljubljanske pokrajine sporoča z okrožnico št. 7871 z dne 31. oktobra 1942-XXI vsem članom:

Pozvani smo, da pristojna mesta mesečno obveščamo o položaju industrije v Ljubljanski pokrajini. Da zamoremo ugoditi tej zahtevi ter obenem predlagati tudi pobude za izboljšanje njenega položaja, je potrebno, da se nas stalno in-

med 8. in 10. uro dopoldne in 3. ter 4. uro popoldne, kjer bo dobil potrebne informacije in mu bo določen čas za preizkušnje.

Učna mesta bomo posredovali tistim, ki imajo za posamezne obrti potrebno šolsko predizobrazbo in ki bodo na osnovi psihotehnične preizkušnje spoznani za zmožne izvrševati enega izmed gornjih poklicev. Preizkušnja in posredovanje učnega mesta sta brezplačna.

formira o dejanskih prilikah, ki vladajo pri posameznih podjetjih. Zaradi tega prosimo vse p. n. člane, da nam v bodoče mesečno poročajo o svojih obratovalnih prilikah.

Navodila

Tako poročilo naj obravnava sledeča vprašanja:

- Sedanji obseg obratovanja (število zaposlenih delavcev) v primeri s storilno zmožnostjo;
- stanje zalogo izdelkov v primerjavi s stanjem ob normalnem obratovanju;
- položaj glede preskrbe s surovinami in pomožnimi sredstvi proizvodnje.

V kolikor gre za racionirane oz. kontingentirane surovine ali pomožna sredstva proizvodnje, naj se tudi navede, če prihajajo nakazila redno in pravočasno, oziroma katere težave so v tem pogledu.

- Morebitne druge zapreke, ki

Praznik zmage

To sredo, 4. novembra, ob priliki obletnice zmage, bodo javna poslopja okrašena z zastavami. Osebe javnih uradov in zasebnih podjetij bo imelo običajni delovni dan.

Ukrepi o zvišanju živilskih obrokov otrokom in delavcem

Na seji medministrskega odbora za vzporeditev, oskrbo, porazdeljevanje in cene, ki je bila pod predsedstvom Duceja dne 30. oktobra, so bili sprejeti dalekosežni ukrepi glede preskrbe prebivalstva z živili. Poročilo o sedanjem stanju te preskrbe je podal minister za kmetijstvo in gozdove, ki je ugotovil, da je bila kljub delni suši letina po zaslugi umnih pridelovalcev zadovoljiva.

Priprave za novo kmetijsko leto, ki se razvijajo ob sodelovanju vseh oblasti, tehnikov in z vso potrebno opremo ter pazljivostjo, nam jamčijo, da bo za krušno prehrano dobro poskrbljeno tudi v bodoče. Z druge strani se je pokazala tudi dobra disciplina pri zbiranju pridelkov in pri racioniranju oziroma porazdelitvi, tako da se zaloge smotrno uporabljajo. Minister je pohvalil patriotizem vseh prizadetih slojev in ob zaključku poudaril tudi plodovito sodelovanje med Italijo in Nemčijo na prehranjevalnem področju. Odbor je vzela poročilo na znanje in sprejel načrte, ki mu jih je Duce predložil za prihodnje mesece.

Najvažnejše so te spremembe oz. zvišanja:

a) za mladino od 9. do 18. leta se zviša dnevni obrok kruha od 15 na 20 dkg, za delavce temeljni obrok enako na 20, da bo znašal praktično 30, za težke delavce 40 in najtežje 50 dkg (poleg tega ostane v veljavi dodatek testenin za južne pokrajine);

b) dobava krompirja se v potrebnih krajih in v mestih dopolni, zlasti zaradi večjega voza krompirja iz Nemčije, in dobi vsaka oseba še enkrat obrok 10 kg;

c) zvišajo se obroki marmelade, ki jo dobe odslej tudi nad 65 let stare osebe, in sicer po 1 kg, dalje dobe otroci do 18. leta namesto polovice kg odslej po 2 kg na mesec; to se izvede že v drugi polovici novembra in

č) zviša se obrok sladkorja za otroke do spoljenega 3. leta na 1 kg, pri dodatku za ostale otroke v količini 10 dkg pa se zviša starostna meja od 14. na 18. leto. To velja za štirimesečne november—februar.

Uvoz semenskega krompirja

Za leto 1942/43 je z ministrskim odlokom dovoljen uvoz semenskega krompirja v Italijo. Izdajala se bodo uvozna dovoljenja do skupne množine 400.000 stotov krompirja in le za dobave iz tistih držav, ki imajo res prvovrsten semenski krompir, ki se bo po načrtu razdelil ustreznim pokrajinam Italije s posredovanjem Zveze za sadje in zelenjavo. Uvoz se dovoli čez mejo pri carinarnicah: Chiasso, Como, Tarvisio, Fortezza, Verona, Fiume in Postumia. V odloku z dne 11. VIII. 1942 so našteje tudi dopustne vrste in kakovosti blaga ter ustrežni kontrolni uradi.

Zaposlenost v septembru

Socialna statistika Ljubljanske pokrajine za mesec september 1942 izkazuje kot povprečno število zavarovanih delavcev in nameštencev pri Zavodu za socialno zavarovanje 20.809, pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu 4.497, pri Bolniški blagajni »Merkur« 91; skupaj 25.085 oseb.

Število zavarovancev se je nasproti avgustu 1942 povečalo za 313 ali 1.23%.

Stalež delanezmožnih bolnikov je znašal v septembru 1942 pri vseh treh zavodih povprečno 759, to je 27 manj kot v predhodnem mesecu (— 0.14%), torej je nazadoval od 3.13% v avgustu na 2.99% v septembru 1942.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katere približno odgovarja faktičnemu dnevemu zaslužku povprečnega delavca, je znašala v septembru 1942 pri Zavodu SZ L. 23.07, Trgovskem BPD L. 31.70, Bolniški »Merkur« L. 39.42, kar bi dalo skupno povprečje L. 24.65, kar pomeni višček L. 0.45.

Posebno vidno je napredovala zaposlenost v gozdno-žagarski industriji, za 386 delavcev, pri gradnjah železnic, cest in vod, zgradb (javna dela) za 132 delavcev, pri gradnjah nad zemljo za 84 delavcev itd. Padeč zaposlenosti pa izkazuje predvsem tekstilna industrija (— 77 delavcev), kovinska industrija (— 41 delavcev), trgovina (— 38 delavcev) itd.

Iz italijanskega gospodarstva

Preskuševalnico Zavoda za gojitev žitaric v Badiji Pol. si je ogledal minuli teden grški finančni minister Gotzamanis. Izbral je seme posebne vrste za poskusno setev. Obiskal je tudi naprave za sušenje zelenjave in za tretje konoplje.

Najemnine za stanovanja in sobe v podnajemu se v Italiji po novi ministrski odločbi ne smejo zvišati, dokler traja vojna. Kot merilo velja stanje koncem julija 1940.

Dan štednje so praznovali v vsej državi 31. oktobra, kakor je v navadi že več let. Akcijo vodi Mednarodni zavod za štednjo v Milanu, ki vodi tudi propagando kot zastopnik hranilnic.

Z vladno odredbo, objavljeno dne 23. oktobra t. l., je bila odobrena izročitev nove izdaje 5 lirskih bankovcev v obteku, in sicer za vsoto 5 milijonov lir.

Za posamezne pridelke je bilo letos predlagano naslednje povečanje njiv: za rž, ječmen in oves skupno 26.000 ha, za pšenico 214 tisoč ha, za koruzo 110.000 ha, za krompir 34.000 ha, za fižol 89.000 ha, grah 5000 ha, sladkorno peso 6000 ha in za tobak 452 ha. Zmanjša se pa ploščina paradiznikovih njiv (za 2500 ha) in konoplje za 480 ha.

Izvoz manufakturnega blaga in blaga iz volne, bombaža in umetnih vlaken se dovoljuje le z odobritvijo urada »Servizio Esportazioni Tessili« pri Fašistični konfederaciji industrije. Posreduje lahko krajevna stanovska organizacija.

Glede prepovedi izdelovanja steklarskih in keramičnih predmetov je izšlo pojasnilo Združenja fašističnih trgovcev, da je prepovedano izdelovanje vseh predmetov, ki se izdelujejo iz stekla ali žgane glinice, tako tudi zrcal, kolikor ni zanje izdana posebna odobritev. Vendar se šteje, da je izdelava dovoljena, če so stekleni predmeti le postranski del večjih predmetov iz drugih tvarin.

Za arhitekturo in sorodne stroke se je v Milanu ustanovilo novo središče, ki bo podpiralo razne prireditve in izdajo publikacij v Lombardiji.

Letošnja letina je bila za koruzo v Italiji prav dobra in se računa na večji in boljši pridelek ko lani. Po pregledu obdelovalnega načrta je za prihodnja leta določeno še povečanje koruznih polj, znatnejše ko za pšenico, ki se prideluje v že zadostnih množinah. Neomejeno se sme povečati pridelovalna ploščina za krompir in fižol.

Pokrajinske tehnične komisije za vinsko izbiro so prejele navodilo ministrstva za kmetijstvo in za gozde o izvrševanju nadzora nad pridelavo vina in o ugotavljanju kakovosti vin letošnjega pridelka.

Ker nista skrbno obdelovala svojih posestev, je padovanski prefekt odvzel zemljo dvema gospodarjema v Cittadelli.

Japonska valutna reforma na prostoru Vzhodne Azije

Prve poskuse za uvedbo novega valutnega reda je izvedla zmagovita Japonska v bivši angleški koloniji in mestu Hong-kongu. Poskus je bil otežkočen zaradi izredne bližine kitajskega zaledja z drugo valuto in zaradi velike razširjenosti hongkonškega dolarja v vsej kitajski trgovini.

Prva odredba, potrebna po zasedbi, je razglasila, da velja za hongkonški dolar tečaj 100 h. dolarjev za 50 jenov. To pa je bilo le začasno, ker je vrednost vojaškega jena trajno naraščala. Ze konec julija je bil tečaj popravljen na 100 proti 25, kar je odtlej ostalo v veljavi.

Južne dežele

Se pomembnejša je obljuba, da se v Francoski Indokini, ki jo Japonska priznava za del vzhodnoazijskega območja kot francosko kolonijo in ne kot osvojeno ozemlje, razmerje med pijastrom in jenom ne bo spreminjalo. Trgovina in ves promet se nadaljuje na podstavi tečaja 100 pijastrov za 97,6 jena. Vojaškega denarja ni, gospodarski stiki so urejeni z rednimi novimi sporazumi. Kolonija je pa vendarle v pričetkih valutne krize, ki je nastala zaradi ustavitve uvoza in podražitve nekaterih uvoznih predmetov. Med Indokino in Mandžukuom, Nankinško Kitajsko in Kvantungom se je dejansko uveljavila menjalna trgo-

vina, za ves ta promet pa se izdajo dovoljenja šele takrat, ko je tuje blago za zameno res že pripelo na francosko ozemlje.

Kot zaveznica Japonske in neodvisen del vzhodnoazijskega območja je tudi Tajkska deležna vseh prednosti v novem azijskem redu. Pred nekaj meseci pa se je pripravil tečaj tajskega bata z novo odredbo jenu, 1 proti 1. Prej je bil 1 bat še 1,557 jena. Niso se pa zaradi tega nič spremenile cene tajskega blaga na domačem trgu.

Zveze z dolarjem in funtom se je bil bat oprostil že pred izbruhom vojne na vzhodu, tik pred vstopom Tajske v vojno. Zdaj se pripravlja načrt za preureditev emisijske banke, ki bo sprejela za kritje batove veljave jenovo veljavo, s čimer bo Japonska banka praktično in juridično priznana kot centralna banka vse vzhodnoazijske skupine. V tajskem primeru se torej najbolje vidi, kakšna bo končna oblika novega vzhodnoazijskega valutnega sistema in kako bo deloval.

V Nizozemski Indiji so Japonci kmalu po zasedbi uvedli poseben vojaški denar — goldinar. Ta denar kroži hkrati s starimi goldinarskimi novci in bankovci, s katerimi je izenačen. Ker je pa stari denar večkrat pokvarjen ali zamažan, se zamenjuje z novim in tako odteguje iz prometa. Z zelo strogi odredbami je uspelo obdržati cene na notranjem trgu nespreme-

njene, niso pa bile znižane, čeprav je znano, da je bila življenjska raven nizozemskih kolonij najvišja. Za japonske vojake to sicer ni prehuda obremenitev, ker vojaška oblastva nabavljajo vse blago za porabo in izvoz po tečaju jena, plačujejo pa z vojaškim denarjem.

Novo ministrstvo Velike Azije

Dne 2. novembra t. l. je bila v Tokiju proslava novega posebnega ministrstva za zadeve Velike Vzhodne Azije. Isti dan so bili imenovani štirje novi ministri in devet svetnikov za ojačenje diplomatskega zbora Japonske na Kitajskem, posebno pozornost pa je zbudilo imenovanje vodje novega resora, Aokija, ki ga štejejo za najboljšega finančnega strokovnjaka. Bil je tudi že finančni minister v vladi Abeje. Zdaj so njemu podrejene tudi uprava velikih železnic in uprava bank na Kitajskem, v Mandžuriji in v južnih deželah ter zadevna finančna ureditev imperija.

Ob prevzemu svojega mesta je izjavil minister Aoki, da se zaveda velikega pomena svoje naloge. Ustanovitev novega ministrstva ima zgodovinski pomen, ker vzporeja vse pobude in napore za konsolidacijo dežel, ki spadajo k večji Vzhodni Aziji. Stiki s temi deželami se bodo še nadalje učinkovito pospeševali.

Prepoved izdelovanja in prodaje igrač

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal v zvezi s predpisi o prodaji oblačilnih izdelkov in drugih porabnih predmetov in smatrajoč za potrebno urediti izdelovanje in prodajo igrač, sledečo naredbo:

Clen 1.

Od dne uveljavitve te naredbe je prepovedano izdelovanje igrač.

Clen 2.

Prodaja igrač, ki so že izdelane do dne uveljavitve te naredbe, je dovoljena do 1. marca 1943-XXI.

Clen 3.

Industrijski in obrtniški izdelovalci in trgovci z igračami so dolžni sestaviti inventar igrač, katere imajo, in pri tem navesti vse oznake, ki utegnejo biti potrebne za razločevanje igrač in določitev njih prodajne cene.

Ta inventar se mora v roku 20 dni od objave te naredbe predložiti v dvojniki Pokrajinskemu korporacijskemu svetu, ki en primerek s prevzemnim potrdilom vrne.

Clen 4.

Izdelovalci in trgovci z igračami morajo voditi sproti dopolnjen prejemni in oddajni vpisnik, ki ga

mora pred uporabo predpisno potrditi Pokrajinski korporacijski svet.

Na prejemni strani tega vpisnika morajo vpisati izdelovalci in trgovci podatke o igračah, ki so jih inventarizirali po prednjem členu 3.; trgovci pa morajo dodati podatke o igračah, ki jih morada pozneje nabavijo.

Na oddajni strani morajo izdelovalci kakor tudi trgovci vpisati podatke, nanašajoče se na opravljene prodaje.

Clen 5.

Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo s kaznimi in po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8.

Clen 6.

Ta naredba stopi v veljavo na 15. dan po objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 26. okt. 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

že v 24 urah barva, plesira in kemično s nazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Španski volfram

Za Portugalsko poroča zdaj Španija o velikih ležiščih za vojno važne kovine, volframa. Vlada pa izdaja koncesije samo španskim državljanom oz. družbam, v katerih je glavni vključeno španška. O lovu za volframom v Španiji navaja »Frankfurter Zeitung«, da so bila že pred desetletji znana ležišča volframove rude ob severni špansko-portugalski meji, ki so se izkoriščala predvsem za izdelovanje gorilne žice pri električnih žarnicah. V tej zvezi se je vol-

fram pogosto imenoval tudi tungsten. Ko so odkrili izdatnejša ležišča na Kitajskem, v Birmi in na Malaji, je pridobivanje volframove rude v Evropi popustilo. Znova pa je oživel v sedanji vojni. Španija je znova pričela izvažati volframovo rudo in je izvozila 1.1941. 563 ton v vrednosti 1.4 milijona pezet. V zadnjih letih je šel največji del izvoza v Italijo, ostanek pa v Nemčijo. V Španiji se pridobiva koncentrat rude s 56% volframa. Od leta 1939 je bilo izdanih 100 rudo-slednih pravic za volfram. Lani je registrirana proizvodnja znašala v vsem letu 387 ton, letos pa že v prvi polovici leta 420 ton. Tihotapstvo se strogo preganja.

Denarstvo

Bančna knjiga italijanske enciklopedije je izšla ta teden, natisnjena v dveh zvezkih, pri milanski knjižni založbi Sperling in Kupfer.

Kovinski dinarski novci po 0,25, 0,50, 1 in 2 din se zamenjujejo na Hrvaškem samo do 31. decembra. Tiskan je tudi že nov drobiž v kunah: po 2, po 1 in po pol kune, ki se bo dobro razločil že po barvi (rjav, moder, rdeč).

Zagrebski mestni drobiž po 50 banic, po 1 in po 2 kuni se zamenja za državnega do 15. novembra t. l.

Tuji delavci v Nemčiji, ki so doma iz 12 držav, so poslali v prvi letošnji polovici leta 250 milijonov mark svojem, lani vse leto 343 in predlanskim 120 milijonov mark. Baltski, poljski, ukrajinski, beloruski, hrvaški in romunski delavci tu niso všteti, ker veljajo zanje drugačni pogoji, in vendar je število pošiljateljcev teh prihrankov doseglo letos 880.000 oseb.

Domači kapital v 718 delniških družbah na Hrvaškem znaša po podatkih »Economista« in po stanju 14. julija 1941 (glavnica 3.963,7 milijonov) dve milijardi kun, to je 50,51%. Tuji arjci imajo 39,19%, nearjci so imeli 6,93%, neznanji 3,37% vsega kapitala. Hrvatski kapital je po strokah znašal: v industriji 47,4%, v trgovini 42,88%, bankah 51,6% in v plovi 66,5%. Med tujim je najmočnejši švicarski kapital s 302, na osmem mestu je italijanski s 73,8 in na desetem slovenski s 46,5 milijona kun. Za državni delež pri delniški glavnici se navaja podatek po 1. juliju 1942 z 970 milijoni, a medtem je bilo ustanovljenih že nad 40 novih družb.

Gospodarske vesti

V Ljubljanski pokrajini cenijo številno jablan na 280.000, v samem novomeškem okraju 130.250 in so letos posebno dobro obrodile. Ugodna je tudi cena jabolk, kakor je razvidno iz živahne kupčije. Hvale vredno je, da so vzgojili toliko jablan dobrih vrst. Mnogo sadja je nakupila Kmetijska družba, precej tudi Gospodarska zveza in Prostovoljna milica.

Občinski proračun Novega mesta za leto 1943. je razgrnjen na ogled občinstvu v občinski pisarni.

Gasilstvo Ljubljanske pokrajine je bilo s posebno naredbo z dne 21. oktobra preurejeno v skupni Gasilski zbor, ki je podrejen neposredno Visokemu komisariatu in ga upravlja posebna komisija. Gasilska zajednica in krajevna društva prostovoljnih gasilcev so razpuščeni ter je za njih likvidatorja imenovan s posebno odločbo poveljnik Gasilskega zbora Cav. dr. inž. Evgen Venuti.

Cene za mleko so bile s posebno naredbo Visokega komisarja z dne 30. oktobra ter z veljavnostjo od 31. oktobra dalje spremenjene tako, da velja presno mleko, ne posneto: 1. pri proizvajalcih liter 1,70 lire, 2. v Ljubljani, franko mlekarna števešči trošarin, pri veleprodajalcu liter 2,10 lire, pri prodajalcih na drobno pa 2,20 lire.

Otrokom od enega do sp. dveh let bodo delili v Ljubljani odslej redno na dan po pol litra mleka. Seznami je sestavil Prevod in jih dal razobesiti v vsaki mlekarni za njen okoliš.

Izšel je nov cenik za zelenjavo in sadje št. 22, veljaven od 1. novembra dalje. (V oklepaju važne stare cene.) Česen na debelo 9,50 za kg, na drobno 10,80 (8,10—9,30), čebula 2,30—2,80 (1,60—2), solata 4,50—5,30, jajčniški 6,20—7,40, zelena paprika 4,50—5,70 (4,10—5,30), paradiznik 2—2,40 (1,80—2,30), radič 7—7,80, špinata 4,90—5,70, zelena 4,90—5,90, limone 3,80—4,85, kos 0,60 (0,50), jabolka I 6,15—7,15, hruške I 6,40—7,40 in II 5,80—6,65, kostanj maroni 7—7,80. Zelenjava mora biti brez listov in neužitnih delov.

Hrvatsko rečno brodovje ima zdaj 7 tovornih ladij z 2950 konjskimi silami, 3 motorne tovorne ladje s 1490 KS, 2 potniški in tovorni z 890 KS in 28 vlačilcev.

V Belgradu naglo napredujejo obnovitvena dela, pričeta že lansko leto. Najtežja je bila obnova vodovoda, ker je bilo brez vode 114 ulic in so bili vodi prekinjeni na več ko 360 mestih. Zdaj je popravljena tudi kanalizacija, za katero so izdali nad 3 milijone dinarjev. Za popravo 307 razbitih hiš so strošili 42 milijonov din. (Po Piccolu.)

Za pospešitev prevoza jesenskih pridelkov po železnicah je bila na Madžarskem uvedena nadaljnja omejitev osebnega železniškega prometa z ukinitvijo nekaterih vlakov. Tudi pri ostalih vlakih se občinstvo poziva, naj ne jemlje s seboj preveč prtljage. Še pred božičem bodo vlaki zopet obnovljeni.

Razstavo obnovne osvobodjenih pokrajin Romunije je na zadnji dan oktobra odprl v Cernautiju sam predsednik vlade prof. Mihael Antonescu. Enaka razstava bo v Kišinjevu.

Pridelovalci vina na Spodnjem Stajerskem smejo prosto prodati do 20% svojega pridelka, obvezno morajo pa oddati do aprila 40 in do konca 1943 še 40% vina. Stalni njih odjemalci gostilničarji dobe nakupne znamke, zasebni posamezniki pa smejo kupiti le do 50 l vina. Pridetek se mora prijaviti do decembra.

Nemška industrija zlozljivih lop, ki ima skoraj 6000 vzporejenih tovarn, si je zagotovila redne dobave še od finskih, švedskih, danskih, francoskih, madžarskih in hrvaških tvrdk.

Vojni davek na zemljiško posest so uvedli v Srbiji in sicer v stopnjah 100 do 140% zemljarine.

Službeni list

za Ljubljansko pokrajino objavlja v 87. kosi z dne 31. oktobra 1942-XXI: Naredbo o preureditvi gasilske službe — Naredbo s predpisi o klanju prašičev — Naredbo o spremembi časa za odpiranje in zapiranje trgovin — Naredbo o najvišjih cenah za presno mleko — Odločbi o imenovanju upravne komisije Gasilskega zbora in o imenovanju likvidatorja Gasilske zajednice in krajevnih društev prostovoljnih gasilcev.

V kosi 87.A z dne 31. oktobra: Naredbo s predpisi o prodaji tekstilnih izdelkov in oblačilnih predmetov — obveznosti inventariziranja.

Izstavljamo

cirkularne čeke na Credito Italiano, izvršujemo bančna nakazila ter vse ostale bančne posle po vsej Italiji

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

v Ljubljani

Prešernova ulica 50